

נציבות תלונות הציבור על שופטים

לשכת הנציב אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון (בדימוס)

ה' תשרי, תשע"א
13 ספטמבר, 2010
מספרנו: 564/10/י/שלום תל אביב
אישי-סודי-למכתב בלבד

המתלונן: מר יורם שדה

הנילונה: כב' השופטת שושנה אלמגור, סגנית נשיאה
מבית משפט השלום תל אביב
בתיק א 38175/03

בענין: תלונה שהתקבלה בלשכתנו ביום 5.9.10

החלטה

נציב תלונות הציבור על שופטים הסמיכני להודיע על החלטתו בתלונה –

1. המתלונן, בנו של מפקד הפלמ"ח האלוף יצחק שדה ז"ל, הגיש לבית משפט השלום בתל אביב תביעת לשון הרע נגד שלושה משכניו. התביעה נדונה בפני כב' השופטת שושנה אלמגור, ופסק הדין ניתן ביום 11.6.06 (להלן: פסק הדין). דעתו של המתלונן לא נחה מפסק הדין, והוא הגיש עליו ערעור לבית המשפט המחוזי (ע"א 2668/06). הערעור נדחה בפסק דין שניתן ביום 14.8.07, על ידי כב' השופטות קובו, רובינשטיין ודותן. על פסק דינה של ערכאת הערעור הגיש המתלונן בקשת רשות לבית המשפט העליון (רע"א 8316/07), שנדחתה בהחלטה שנתן כב' המשנה לנשיאה השופט ריבלין ביום 17.3.08.

2. ביום 5.9.10 שלח המתלונן לנציבות תלונה על כב' השופטת אלמגור, לאחר שקודם לכן ביום 4.8.10 העלה על הכתב, בעקבות מכתבו אליו, את טעמיו לקיומה של סיבה מיוחדת המצדיקה את בירור התלונה, על אף שחלפה תקופה העולה על שנה מאז מתן פסק הדין, כנדרש בסעיף 18(א) לחוק נציב תלונות הציבור על שופטים, התשס"ב-2002 (להלן: החוק).

3. המתלונן כותב בתלונתו: "מכתב תלונה זה יתמקד בעיקר בקביעתה של השופטת

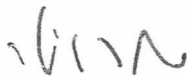
010492_45006_1.doc

אלמגור שגן יצחק שדה ביפו לא הוקם על ידי אבי, האלוף יצחק שדה, וינסה להראות שקביעה זו מוכיחה בעליל שכתבה פסק דין בלי לקרוא תחילה את התיק וכך מעלה בחובתה האלמנטרית כלפי בעלי הדין. למרבה הצער, כמה מן הציטוטים שיוכאו להלן מדברי השופט אלמגור מעלים לכאורה חשד להתנהגות חמורה עוד יותר – כתיבת קביעות עובדתיות בידיעה שאינן נכונות .... [כב' השופטת] כתבה את פסק הדין בלי להכיר את העובדות הבסיסיות ביותר של התיק". בתלונתו מתמקד המתלונן בשתי דוגמאות עיקריות: האחת, אשר לאחד המסמכים נשוא התביעה, לגביו טענו הנתבעים כי אינו אלא טיוטה שהופצה על ידי אחר בטעות, ולא טענו טענת "אמת דיברתי" שאותה ניתחה כב' השופטת בפסק דינה ומצאה בה ממש; השניה, כי בפסק דינה ייחסה לו טענה כי נתבע 3 שימש מקור לעיתונאי, בעוד שבכתב התביעה ובמהלך המשפט הטענה יוחסה לנתבע 1.

4. אין חולק כי שומה על שופט הדין בתיק להיות בקיא בו על בוריו טרם יתן בו פסק דין. צודק המתלונן באומרו כי שופט שאינו עושה כן מועל בחובתו כלפי בעלי הדין, ונוסיף - גם כלפי הציבור כולו. אלא, שבחינת טענתו של מתלונן, כי השופט שדן בעניינו לא הכיר את התיק כראוי ולפיכך קבע ממצאים עובדתיים שגויים, משמעה כניסת הנציבות לתחום סמכותה הבלעדית של ערכאת הערעור, אשר היא זו המופקדת על בירור טענות אשר כאלה. ולא זו בלבד, אלא שאם מועלית הטענה אחרי שהמתלונן כבר מיצה את זכות הערעור (כבמקרה שלנו), הרי שבטענתו האמורה לנציבות מבקש הוא כי היא תשמש ערכאת ערעור על פסק הדין שניתן בערעור. משימה אשר כזאת אינה מוטלת על כתפיה של הנציבות ואין היא בסמכותה (ראו סעיף 17(3) לחוק, הקובע כי הנציבות אינה מוסמכת לברר תלונה בשאלה משפטית או ראייתית מהותית).

5. נוסף, מבלי לקבוע עמדה לגבי התלונה הספציפית שבפנינו, כי יש לעיתים שקיים פער בין "האמת המשפטית" של בית המשפט לבין "האמת העובדתית" של מתלונן, הדבק באמת שלו. עובדה זו, שאינה תופעה נדירה, אינה יוצרת סמכות לנציבות להכריע בעובדות.

6. לא נוכל איפוא לברר את התלונה.

אילן רויטר, עו"ד
ממונה בכיר (בתי המשפט ובתי הדין)
נציבות תלונות הציבור על שופטים

העתק: המתלונן

לכב'

נציב תלונות הציבור על שופטים

כבוד השופט אליעזר גולדברג

הגדון: מכתבכם מיום 13.9 המודיע שלא תוכלו לברר את תלונתי.

א.ג.

אני מודה לכם על תשובתכם מיום 13.9.10 וכמובן מקבל אותה בהבנה וברוח טובה. אף על פי כן, אני מרשה לעצמי להגיב עליה בקצרה, וזאת משום שלמדתי ממנה שעל אף כל מאמציי לא עלה בידי להבהיר לכם את תכלית פנייתי אליכם. כדי לסלק אי-הבנה זו, אנסה אפוא לעשות זאת עכשיו כי מוטב מאוחר מאשר לעולם לא.

ובכן, אדגיש שוב, שני מכתביי הראשונים אליכם נועדו בראש ובראשונה לקבל את תשובתכם העקרונית על השאלה האם אתם סבורים שבסמכותכם לברר תלונות המאשימות שופטים בכתיבת פסקי דין בלי לקרוא תחילה את התיק (למרות שניתן להעלות טענה זו גם במסגרת ערעור). קיבלתי את תשובתכם מיום 10.8 ה"מזמינה" אותי להגיש תלונה כתשובה חיובית על שאלה עקרונית זו.

ואכן, בתלונתי על השופטת אלמגור עשיתי בדיוק את אשר אמרתי שבכוונתי לעשות. הבאתי דוגמאות מפסק דינה המוכיחות באופן חד משמעי שהשופטת לא קראה את התיק. לא ביקשתי מכם לחוות את דעתכם על ממצאיה העובדתיים, אלא אך ורק לקבוע שהשופטת לא קראה את התיק ובכך מעלה בחובתה האלמנטרית כלפי בעלי הדין (וגם כלפי הציבור כולו, כפי שהוספתם בצדק במכתבכם אלי).

והנה, בתשובתכם, אתם כותבים שבעצם אינכם מוסמכים לברר תלונות מסוג זה משום שהינן בסמכותה הבלעדית של ערכאת הערעור. ברור אפוא שאם הייתי מצליח להבהיר לכם בשני מכתביי הראשונים את כוונתי, הייתי מקבל מכם תשובה זו קודם לכן ולא הייתי טורח להגיש את התלונה...

* * *

בפרק האחרון של ספרי הבעתי חשש שמערכת המשפט אינה מסוגלת לבער מתוכה בכוחות עצמה את הנגע של כתיבת פסקי דין בלי לקרוא תחילה את התיק ושיש צורך להטיל משימה זו על גוף מבקר חיצוני. הגעתי למסקנה זאת בעיקר לאור התוצאות העגומות של ניסיונותיי לערער על פסק דינה השערורייתי של השופטת אלמגור (עמ' 202-218 בספר). משום כך פניתי למבקר המדינה והצעתי

שיקדם חקיקה שתטיל את המשימה של ביעור רעה חולה זו על משרדו. כפי שהזכרתי בשני מכתביי הראשונים אליכם, מבקר המדינה הוא שהפנה אותי אליכם.

לצערי, תשובתו של מנהל בתי המשפט משה גל לפניותיה של תנועת אומץ ותשובתכם לפניותיי שלי לא תרמו להרגעת החשש שהבעתי בפרק האחרון של ספרי. אם נסכם שתי תגובות אלה, הרי שמנהל בתי המשפט הודה למעשה באמיתות ממצאיו החמורים של הספר ואילו אתם הודעתם שאינכם מוסמכים לטפל בתיקון המעוות. מנין אפוא תבוא הישועה?

* * *

ברשותכם אני שולח אליכם פעם נוספת את גילוי הדעת של בני דור מקימי המדינה שהתפרסם בעקבות פסק דינה של השופטת אלמגור. נדמה לי שהפסקה האחרונה של גילוי דעת זה הוא תשובה הולמת לפסקה האחרונה של מכתבכם.

בכבוד רב

יורם שדה

רח' זכרון קדושים 3

תל-אביב יפו 68068

טלפקס 03-5064417

גן יצחק שדה - עובדה היסטורית

אנחנו רעיו ופיקודיו של האלוף יצחק שדה, מייסד הפלמ"ח, ואנשים שהכירוהו בשנותיו האחרונות, נדהמנו לקרוא בעיתון ששופטת השלום שושנה אלמגור קבעה בפסק דין שהגן שיצחק שדה הקים עם קום המדינה על צוק הכורכר ליד ביתו ביפו לא היה ולא נברא. כפי שקראנו, פסק הדין קובע שבנו יורם שדה הוא שהקים את הגן עשרות שנים לאחר מותו כדי להשתלט על שטח ציבורי תוך ניצול ציני של זכרו של אביו...

אם אכן כך קבעה השופטת, קשה להעלות על הדעת פסק דין אבסורדי מזה.

גנו של יצחק שדה ביפו הוא עובדה היסטורית חד משמעית וברורה כמו הצריף של בן גוריון בשדה בוקר או בית ביאליק בתל-אביב. אנחנו החתומים מטה היינו מבאי ביתו של יצחק שדה ליד הים ביפו בשנות המדינה הראשונות, והגן שנטע על הצוק המשתפל אל הים זכור לנו היטב מכלי ראשון. הוא חקוק גם בזכרונם של מאות אנשים אחרים שהכירו את יצחק שדה ומתועד במקומות רבים בספרות, בשירה ובעיתונות.

אנו זוכרים היטב את הגן הפורח שיצחק שדה ורעייתו מרגוט טיפחו במו ידיהם, את עצי האשל שנטע בסיועו של אברהם קרוון, הגנן הראשי של תל אביב באותן שנים, את שבילי האבן הירושלמית, את המדרגות שחצב בכורכר שהובילו אל השער שבחוף הים, ואת קרון הפיקוד ששימש את יצחק שדה במלחמת העצמאות, שאותו הציב בשולי הגן. כל אלה נמצאים במקום מאז ועד היום.

ביתו של "הזקן" ביפו היה בחייו מוקד עליה לרגל לרבים וטובים שנטלו חלק באירועים שהובילו להקמת המדינה - מנהיגים פוליטיים, מפקדים, לוחמים מן השורה, סופרים, משוררים, אנשי תיאטרון ואמנים.

משפחתו של יצחק שדה משמרת את האתר במסירות מאז מותו בשנת 1952, ואלפי אנשים ביקרו בו בחמישים וחמש השנים האחרונות בסיורי חינוך מאורגנים וראו גם הם במו עיניהם את כל אותם פריטים היסטוריים הנושאים את טביעת אצבעותיו של האלוף יצחק שדה.

אם אכן שופטת בישראל קבעה שגן יצחק שדה ביפו לא הוקם על ידי יצחק שדה, זהו מסמך אבסורדי שהדעת אינה סובלת אותו. אנחנו, בני הדור המכיר את העובדות ההיסטוריות מזכרונו, חשים פגועים והמומים. שום פלפול משפטי לא יוכל להצדיק מסמך המתיימר לתת תוקף של פסק דין לסילוף ההיסטוריה.

אלוף (מיל) אברהם אדן	חיים גורי	יוסף (ספי) סגל	יאיר קדישאי
מרים אדן	פנחס ויינשטיין	ח"כ אפרים סנה	דני קופל
שמרית אור	חיים חפר	שאול ספיר	מרנין קורנבליט
לובה אליאב	זהרירה חריפאי	זלמן ענב	יורם קניוק
צבי אלפלג	דנה כוגן	שמואל ענב	אמציה קפלן
יהודה אראל	פרופ' ניסן לויתן	אלכסנדר פטישי	דני קרוון
נוגה אשל	אהרון מגד	אלוף (מיל) אלעד פלד	רבקה קרמר
נמרוד אשל	ישעיהו מור	חסידה פעיל	שלמה שבא
שאול ביבר	עוזי מור	מאיר פעיל	נתן שחם
אלוף (מיל) ישעיהו גביש	יובל מורנו	דיטה פרח	יגאל תומרקין
עמיקם גורביץ'	אריק נחמקין		

21.3.07